

Socialtjänsten och polisen - så arbetar vi med SMADIT

I Jönköpings län har man lång erfarenhet av att arbeta med SMADIT. Cecilia Billing arbetar på socialtjänsten i Jönköpings kommun och Göran Magnusson är kommissarie på polisen i Värnamo.

En SMADIT-kontakt börjar alltid med en rapport från polisen. Poliser som ertappat en person för rattfylleri, där personen tackat ja till ett SMADIT-samtal, faxar in en blankett till socialtjänsten i aktuell kommun om att ta kontakt. En socialsekreterare ringer sedan upp så fort som möjligt. Det initiala samtalet blir ofta stödjande med fokus på vad som har hänt och kommer att hända.

– Samtalet är förutsättningslöst och inget som registreras inom socialtjänstens register eftersom det betraktas som råd och service, berättar Cecilia.

Cecilia Billing på socialtjänsten i Jönköpings kommun

Motivationsamtal inleder kontakten

Alla erbjuds fortsatt kontakt i form av upp till sex motivationsamtal. De som blir uppringda reagerar olika. En del vill inte alls ha kontakt, andra vill ha ytterligare ett telefonsamtal innan de bestämmer sig och andra är direkt positiva till erbjudandet. Under motivationsamtalen tar Cecilia också upp möjligheten för personen att få ytterligare hjälp att komma vidare i behandling.

– Vissa är nöjda efter de här samtalen, som alltså är av motiverande karaktär där man mer ringar in problemet. Man har fått tänka till och prata om sin alkoholkonsumtion eller drogvanor och dess konsekvenser, berättar Cecilia.

Ibland kan det ha gått många dagar från det att personen tackat ja till kontakt med socialtjänsten, till att kommunen får möjlighet att ringa upp. Vid sådana tillfällen händer det ibland att personen ändå inte känner sig mogen att prata om sina problem.

– För vissa är det första gången man är i kontakt med socialtjänsten och det kan kännas mycket utmanande.

Skickar brev med erbjudande om samtal

Det händer att Cecilia och hennes kollegor inte får tag på personen per telefon. Då skickar de ett brev med erbjudandet om samtal.

– Det är viktigt att personer ges möjlighet att stanna upp och prata om det som hänt med någon som har specifik kunskap om skadligt bruk och beroendeproblematik, säger Cecilia.

SMADIT kan vara vägen till förändring

Det finns flera möjligheter att motivera personer till förändring genom att arbeta med SMADIT:

- Polisen har möjlighet att erbjuda samtal när personen är som mest mottaglig, dvs i samband med händelsen.
- Socialtjänsten gör det enkelt för personen att reflektera och prata om händelsen med någon som förstår problemet.
- Socialtjänsten lämnar även erbjudande genom brev till personer som inte nås per telefon, för att även möjliggöra en senare vårdkontakt.
- Socialtjänsten gör det möjligt att få ytterligare vård och stöd redan efter ett första samtal.

Läs mer om polisens arbete i Värnamo på nästa sida!

Lång erfarenhet av SMADIT i Värnamo

Göran Magnusson är kommissarie i Värnamo och en av de poliser som arbetat längst i regionen med SMADIT. Göran är också representant i den samverkansgrupp för SMADIT som länsstyrelsen samordnar.

Polisen upptäcker rattonyktra personer i rutinkontroller eller genom tips från allmänheten. Hur SMADIT-samtalet kommer på tal beror på den enskilde polisen och på situationen. Ibland kan det finnas möjlighet att börja tala om alkoholproblemen redan på väg in till polisstationen. Andra gånger lyfter polisen möjligheten till SMADIT-samtal när personen blåst i evidensinstrumentet på stationen och det inte längre finns några tvivel om att personen kört påverkad.

Göran Magnusson gör en trafikkontroll.

– Samtalen får inte vara dömande på något sätt utan bara hjälp till värd som kan betyda mycket i framtiden, säger Göran. Han beskriver samtalen som en typ av motiverande samtal. Om en person tackar ja till en kontakt faxas en SMADIT-blankett till Jönköpingspolisens kansli där den sedan skickas vidare till respektive kommun som sedan tar kontakt.

För personer som ertappas för drograttfylleri ser processen ut på samma sätt. Men den försvåras av en sak: tidsaspekten. Eftersom svaret på drogtesterna kan ta upp till en vecka att få hinner motivationen att ta tag i sitt problem svika för många, menar Göran.

God samverkan minimerar tiden från gripande till samtal

När det är möjligt försöker polisen i Värnamo kontakta kommunens beroendemottagning i förväg när de ska genomföra planerade trafikkontroller. Finns det lediga tider för samtal finns det även möjlighet att agera snabbare.

Om en rattonykter person sedan stoppas och vill ha ett samtal kan personen skjutsas direkt till mottagningen.

– Ju snabbare vi kan lotsa personer med problem in till beroendeheterna, desto större chans till positivt utfall av samtalen.

Framgångsfaktorer för SMADIT

Utifrån sina olika erfarenheter och roller ser socialtjänsten och polisen olika framgångsfaktorer.

- Håll frågan levande inom din verksamhet. Ta upp SMADIT på APM-träffar och informera nya polisaspiranter eller andra kollegor om arbetet. Se till att någon är ansvarig för frågan.
- Berätta om hur SMADIT-arbetet går. Finns det statistik som beskriver utvecklingen? Finns det solskenshistorier som kan delas med kollegorna? Alla inspireras av återkoppling.
- Ha en pågående dialog mellan kommunen, länsstyrelserna och polismyndigheten. Fundera tillsammans över vad som fungerar bra och vad som kan utvecklas.

Länsnätverk utbyter statistik och erfarenhet

Två gånger per år träffas alla samverkansparter inom SMADIT i ett länsnätverk som samordnas av länsstyrelsen i Jönköpings län.

I nätverket presenteras aktuell statistik och man byter erfarenheter med varandra.

Hur kan man arbeta med SMADIT?

För att SMADIT-arbetet ska fungera krävs en långsiktig och nära samverkan mellan olika samhällsaktörer.

På www.folkhalsomyndigheten.se har vi samlat erfarenheter och tips från olika delar av landet.